

Aleg. 9.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie nadzwyczajnego wydatku na większe roboty konserwacyjne około szpitala św. Łazarza w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

W roku 1884. uchwalił Wysoki Sejm w budżecie funduszu szpitala św. Łazarza na rok 1885. w rubr. XII. poz. 49. nadzwyczajny wydatek w kwocie 5.900 zł. na rekonstrukcyę szczytów wież kościoła św. Łazarza.

Z użycia tej sumy zdajemy rachunek w ogólnem sprawozdaniu, tu zaś przedstawiamy Wysokiej Izbie potrzebę wykonania dalszych nadzwyczajnych robót około szpitala św. Łazarza, któremi są: urządzenie wodociągów w starym gmachu szpitalnym, restauracja kościoła, postawienie muru i sztachet wzdłuż ulicy Kopernika, oraz osuszenie gruntów szpitalnych.

1. Urządzenie wodociągów

ma przedewszystkiem na celu poprawę stosunków sanitarnych w gmachu szpitalnym, który przerobiony z zabudowania klasztornego nie odpowiada w zupełności wymogom zakładu leczniczego, zwłaszcza dla złego urządzenia wychodków, które pomimo kilkakrotnych zmian i przebudowań szkodliwie działają z powodu wydobywających się z nich niezdrowych wyciewów.

Ze względu na istniejący tamże system kanałowy i wobec rozmieszczenia pojedynczych oddziałów szpitalnych, zdaniem znawców tylko system wodociągowy w połączeniu z obecnie istniejącym systemem syfonowym da się zastosować.

Oprócz tego są wodociągi potrzebne także ze względu na utrzymanie czystości na salach i korytarzach i ze względu na ułatwienie opatrywania chorych; w starym gmachu bowiem mieszczą się właśnie te oddziały (jak chirurgiczny, położniczy i skórno-syfilityczny), które w celach leczniczych najwięcej potrzebują wody, brak zaś takowej obecnie przy małej ilości służby dotkliwie czuć się daje.

Brakowi temu możnaby wprowadzić czasowo przez powiększenie personalu służbowego, lecz byłby to środek stosunkowo — ze względu na ciągłość wydatku — kosztowniejszy, a potrzeby urządzenia wodociągów wcaleby nie uchylił już ze względu na urządzenie wychodków szpitalnych.

Projektowane wodociągi przyczynią się więc do asanizacji szpitala.

Plany sporządzone przez architekta p. Karola Zarębę, zostaną komisji sejmowej do przejrzania przedłożone.

Kosztorys opiewa na kwotę 9.860 zł.

2. Restauracya kościoła.

Na dniu 14. Września 1884. roku wniosła Wizytatorka Sióstr Miłosierdzia do Wydziału krajowego prośbę o udzielenie funduszków na odrestaurowanie kościoła św. Łazarza. Petycyę tę odstąpiliśmy komitetowi administracyjnemu szpitala z poleceniem, ażeby stan faktyczny zbadał i nam zdał sprawę, a mianowicie, czy rzeczywiście kościół nagłej potrzebuje restauracyi.

Ze sprawozdania komitetu administracyjnego, ułożonego na podstawie zeznania znawców, którzy stan kościoła na miejscu zbadali, okazuje się, iż na wielu miejscach gzymś, ornamenta i wysoki są znacznie uszkodzone, a zaciekająca woda zniszczyła mury na znaczniejszych przestrzeniach. Dlatego też restauracya kościoła musi być jak najrychlej przeprowadzoną, z dniem każdym bowiem zniszczenie się wzmagą, a tem samem koszta restauracyi z każdym rokiem nieproporcjonalnie szybko wzrastają.

Koszta restauracyi kościoła obliczone na 5.200 zł.

3. Postawienie muru i sztachet wzdłuż ulicy Kopernika.

Sprawozdaniem z dnia 13. Maja 1884. r. l. 3326 upraszał nas Magistrat m. Krakowa o zarządzenie, aby stare zniszczone mury około szpitala św. Łazarza od ulicy Kopernika nowymi zostały zastąpione. Po zbadaniu tej sprawy przez komitet administracyjny uznał Wydział krajowy potrzebę postawienia w tem miejscu w jednej części nowego muru, w części zaś sztachet, a to na przestrzeni sięgającej aż do gruntów odstąpionych przez Wysoki Sejm c. k. Rządowi pod budowę klinik.

Kwota kosztorysowa muru i sztachet wynosi 3.480 zł.

4. Osuszenie gruntów szpitalnych.

Grunta szpitala św. Łazarza położone są w okolicy bagnistej, a znajdujące się na nich moczary równie jak i na sąsiednich gruntach położone bagna napełniają powietrze niezdrawemi wyziewami. Tej nadmiernie nagromadzonej wilgoci należy też przypisać, że w okolicy tamtejszej panuje endemicznie malaria (zimnica).

Z tego powodu jeszcze w roku 1883. przedstawiła nam dyrekcya szpitala św. Łazarza w sprawozdaniu z dnia 26. Kwietnia 1883. r. l. 2914 potrzebę osuszenia tych gruntów szpitalnych, a plan osuszenia sporządził inżynier naszego biura melioracyjnego; kosztorys wykazuje potrzebną na ten cel kwotę 4.080 zł.

Uważając urządzenie wodociągów i restauracyę kościoła za roboty najpilniejsze — pierwszą ze względu na polepszenie stanu zdrowotnego w samymże budynku szpitalnym, drugą ze względu na wzrastającą z dniem każdym trudność zaradzenia złemu, które na razie mniejszym stosunkowo da się usunąć kosztem — Wydział krajowy wstawił do preliminarza budżetu funduszu szpitala św. Łazarza jako nadzwyczajny wydatek na rok 1886. kwotę 15.060 zł. w. a. na wodociągi i restauracyę kościoła i uprasza W. Izbę o przyjęcie tej pozycyi budżetowej, oraz o upoważnienie do wstawienia do preliminarza na r. 1887. kwoty 7.560 zł. w. a. na postawienie muru i sztachet wzdłuż ulicy Kopernika i na osuszenie gruntów szpitalnych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 22. Września 1885.

Marszałek krajowy

Dr. Zyblikiiewicz w. r.

Sprawozdawca

Dr. Franciszek Hoszard w. r.

Członek Wydziału kraj.